

📖 نقد کتاب | رامین جهان‌پور

نگاهی به کتاب «پشت دیوارهای شهر»

صداقت نویسنده در خاطر‌نگاری

اولین ویژگی بارز کتاب «پشت دیوارهای شهر» صدافت نویسنده‌اش سیدسعید موسوی است. او در همان سطرهای ابتدایی به طور غیرمستقیم، به مخاطب می‌فهماند که می‌خواهد خاطرات جنگش را در قالب کتاب در اختیار

مخاطب بگذارد. «خاطره‌نگاری» از ژانرهای مهم ادبیات است که سابقه‌های بسیار طولانی در کتب و نشریات جهان دارد. اینکه گفتم صداقت نویسنده در این کتاب مشهود است به این دلیل است که متأسفانه بسیاری از نویسندگان نوqlم و تازه کار، هنوز تفاوت خاطره‌نگاری و داستان نویسی را نمی‌دانند و به کرات پیش آمده که نویسنده‌های خاطر‌اتش را چه کوتاه و چه بلند به زبان اول شخص مفرد روایت و ادعا کرده من داستان نوشته‌ام، در صورتی که تفاوت زیادی بین این دو گونه ادبی یعنی داستان و خاطره وجود دارد و هر روایتی را که از زبان شخصیت اول اثر، به زبان اول شخص روایت شود نمی‌توان «داستان» نامید.

در اینجا بدنیست اشاره‌ای کنیم به تفاوت‌های اصلی داستان‌های اول شخص و خاطره. بزرگ‌ترین وجه اشتراک و شباهت این دو نوع گونه ادبی در این است که راوی هر دوی این نوع نوشته‌ها قهرمان داستان است. به این شروع توجه کنید: «آن روز عصر وقتی داخل کتابفروشی شدمم رایحه خوش کتاب‌ها شامه‌ام را نوازش کرد». این شروع می‌تواند هم آغاز یک داستان باشد و هم خاطره، اما در ادامه، داستان نویس باید ساختمان کتابفروشی نوع لباس و چهره فروشنده و فضای کتابفروشی و آب وهوای بیرون از کتابفروشی را هم برای خواننده‌اش توصیف کند، اما خاطره نویس احتیاج زیادی به فضاسازی و توصیف و دیالوگ و اوج و فرود در نوشته‌اش ندارد. او خیلی سریع جملاتی را که باید به مخاطب بگوید، می‌نویسد و رد می‌شود. در واقع می‌توان گفت، خاطره به مجموعه نوشته‌های واقعی و اتفاق افتاده‌های گفته می‌شود که از عناصری همچون تخیل، فضاسازی، تکنیک، استعاره و تشبیهات داستانی برخوردار نباشد. در این کتاب ما خاطرات ۱۷ سالگی یک رزمنده اهل خرمشهر را می‌خوانیم که زبان ساده و سلیسی دارد و با پرداخت متنوع و ایجاد تعلیق، مخاطب را با خود همراه می‌سازد.

این کتاب به این شکل شروع می‌شود: «نقطه شروع خرمشهر، ۳۱ شهریور ۱۳۵۹، ساعت ۱۰ صبح. ۱۷سالگی ام را برمی دارم، می‌روم دم هنرستان او آ می‌گویم؛ برای ثبت نام آمده‌ام، سوم برق. مدیرو ناظم و تعدادی از معلم‌ها می‌خندند. چیزی نمی‌فهمم به طرف مسجد جامع می‌آیم، شلوغ است. کمی بیشتر از شلوغی هر روز، چند هواپیما بمب‌هایشان را می‌ریزند روی شهر، صدای انفجاری آید.» این کتاب یک سال از خاطرات نوجوانی به نام سعیداست که به شکلی قابل لمس و جاندار، اولین روزهای جنگ و حمله عراق به خرمشهر و مهاجرت خانواده‌اش از زادگاهشان را توصیف کرده، با تمام حوادث و اتفاق‌های تلخ و شیرین آن روزها، هر چند در این کتاب هم مثل خیلی از خاطرات مستندی که می‌خوانیم، ضعف‌ها و قوت‌هایی در نگارش و پرداخت آن دیده می‌شود که احتیاج است در چاپ‌های بعدی با دقت بیشتری ویرایش شود. «پشت دیوارهای شهر» در ۱۵۶صفحه منتشر شده و ناشر آن سوره مهر است.

📖 خبر

در خواست کارگردان «انگل»

برای واکنش به خشونت علیه آسیایی‌ها

بونگ جون هو، کارگردان برنده اسکار از نقش فیلمسازی در تقابلی با خشونت علیه آسیایی- امریکایی‌ها صحبت کرد. بونگ جون هو، فیلمساز برنده اسکار طی یک مستر کلاس مجازی در دانشگاه چپمن در مورد نبرتهای ضد آسیایی در ایالات متحده صحبت کرد و از همکاران کارگردانش در هالیوود و سراسر جهان درخواست کرد، از ضمن‌تشان استفاده کنند تا این مشکل را که زیر سطح جامعه در حال جوشش است وبعدها منفجر خواهد شد، به تصویر بکشند. او سپس به فیلم‌های مثل «کار درست را انجام بده» به کارگردانی اسپیک‌لی در سال ۱۹۸۹ و همینطور فیلم «انگل» ساخته‌خودش اشاره کرد که در واکنش به مشکلات اجتماعی ساخته شده‌اند. این کارگردان گفت: من فاصله زیادی با شما دارم و باید همه چیز را از زاویه دید یک خارجی در اخبار بینیم اما به عنوان کسی که عضوی از بشریت است و به عنوان یک انسان، دیدن جنایت از روی نرفت علیه آسیایی- امریکایی‌ها بسیار ترسناک است و به این فکر می‌کنم که صنعت فیلم در این زمان چه کاری می‌تواند بکند.

📖 گفت‌وگو

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران
صاحب امتیاز: پیام‌آوران نشر روز
مدیرعامل و مدیرمسئول: عبدالله گنجی
سر‌مدیر: غلام‌رضا صادقیان
آدرس: تهران، خیابان شهید مطهری
تقاطع میرزای شیرازی، پلاک ۲۸۴
سازمان آگهی‌ها: ۸۸۴۹۸۴۵۰
روابط عمومی: ۸۸۴۹۸۴۴۸،
نمابر: ۶-۸۸۸۴۵۶۳۴۴
توزیع: شرکت نشر گستر امروز ۸۸۸۶۲۱۹۴
چاپ تهران- چاپخانه روزنامه جوان
www.javanonline.ir

| روزنامه جوان | شماره ۶۱۷۹ | یکشنبه ۲۲ فروردین | ۱۴۰۰ | ۲۸ شعبان ۱۴۴۲ | اذان ظهر: ۱۳:۰۵ | غروب آفتاب: ۱۹:۴۵ | اذان مغرب: ۱۹:۵۲ | نیمه شب (شعر): ۰۰:۲۱ | اذان صبح فردا: ۰۵:۰۵ | طلوع آفتاب فردا: ۰۶:۳۶ |

رکود معنویت در سریال‌های رمضانی سیما

اصالت دادن به سرگرمی در مجموعه‌های تلویزیونی باعث شده به مرور سریال‌ها و برنامه‌های ویژه ماه مبارک رمضان با نوعی معنویت‌زادایی دست و پنجه نرم کنند

«چشم‌پندس ۴» با این تفاوت که یکی از بازیگران اصلی مجموعه یعنی روزبه حساری(در نقش جواد) حضور ندارد و جای خود را به محمدرضا رهبری داده، قرار است روی آنتن برود. فصل اول ۹۷ از شبکه ۲ سیما پخش شد. پخش فصل دوم این سریال نیز از دی ماه ۹۷ شروع و در بهمن ۹۷ به پایان رسید، سپس ساخت «چشم‌پندس ۴» برای یک فصل دیگر تمدید شد و فصل سوم آن در رمضان ۹۹ روی آنتن رفت.

■ **«یاور» شبکه ۲**

سریال «یاور» به کارگردانی سعید سلطانی و تهیه‌کنندگی ارمان زبیرن کوب برای ساعت ۲۰:۴۵ آنتن شبکه ۲ سیما در شب‌های ماه مبارک رمضان تدارک دیده شده است. مجموعه ۳۰ قسمتی «یاور» ملودرامی اجتماعی است که قسمت‌های معمایی و تِم جوآلمسردی دارد. «یاور» با بازی دارپوش ارجمند در نقش اصلی و حضور سعید مطلبی در مقام نویسنده بسیار یادآور «ستایش» است.

■ **«عد و برق» در شبکه ۵**

بهروز افخمی پس از هفت سال دوری از تلویزیون، سال گذشته مجموعه «عد و برق» را در مناطق سیل‌زده جلوی دوربین بر د. «عد و برق» به تهیه‌کنندگی داود هاشمی با تصویربرداری در استان‌های لرستان، خوزستان، گلستان و تهران گوشه‌های از زحمات و تلاشگران حادثه سیل و اتفاقاتی را که افتاده به تصویر می‌کشد. این سریال قرار است در ایام ماه مبارک رمضان هر شب ساعت ۲۳ از شبکه ۵سیما پخش شود، البته طبق اعلام مسئولان رسانه ملی شبکه ۱فیلم به عنوان یکی از پر بیننده‌ترین شبکه‌های تلویزیون با پخش سریال‌های تکراری امسال با دستی پر به استقبال ماه مهمانی خدا می‌رود. «صاحب‌دلان»، «ترش و شیرین» و «مسافری از هند»، «از نوشت» و «ماه و پلنگ» سریال‌های ماه مبارک رمضان برای پخش از ۱فیلم فارسی هستند که دست‌کم سه مورد آنها در زمان خود از پدیده‌های تلویزیون درباره بحث و هنوز هم پس از سال‌ها بیننده و هوادار دارند. گذشته از سریال‌ها و مجموعه‌های مناسبی که برای پخش در ایام ماه مبارک ساخته می‌شوند، چند سالی است با رفتن احسان علیخانی از برنامه پر بیننده و شناسنامه‌دار «ماه عسل»، مدیران تلویزیون هنوز نتوانسته‌اند جایگزین مناسبی برای آن تهیه و تدارک ببینند. این خلأ ایجادشده نشان می‌دهد شکل‌گیری برنامه‌هایی نظیر همان عسل محصول قوی سلیقه انفرادی است در حالی که ایجاد و ادامه چنین برنامه‌هایی باید حاصل و خروجی یک اتاق فکر باشد، به همین علت است که عمر چنین برنامه‌هایی با رفتن مجری یا تهیه‌کننده‌اش به پایان می‌رسد و معلوم نیست کی و کجا یک نفر دیگر پیدا شود تا بر اساس نبوغ فردی یا ذائقه‌سنجی از مخاطبان یک برنامه مخاطب‌پسند متولد شود.

مسئولان رسانه ملی شبکه ۱فیلم به عنوان یکی از پر بیننده‌ترین شبکه‌های تلویزیون با پخش سریال‌های تکراری امسال با دستی پر به استقبال ماه مهمانی خدا می‌رود. «صاحب‌دلان»، «ترش و شیرین» و «مسافری از هند»، «از نوشت» و «ماه و پلنگ» سریال‌های ماه مبارک رمضان برای پخش از ۱فیلم فارسی هستند که دست‌کم سه مورد آنها در زمان خود از پدیده‌های تلویزیون درباره بحث و هنوز هم پس از سال‌ها بیننده و هوادار دارند. گذشته از سریال‌ها و مجموعه‌های مناسبی که برای پخش در ایام ماه مبارک ساخته می‌شوند، چند سالی است با رفتن احسان علیخانی از برنامه پر بیننده و شناسنامه‌دار «ماه عسل»، مدیران تلویزیون هنوز نتوانسته‌اند جایگزین مناسبی برای آن تهیه و تدارک ببینند. این خلأ ایجادشده نشان می‌دهد شکل‌گیری برنامه‌هایی نظیر همان عسل محصول قوی سلیقه انفرادی است در حالی که ایجاد و ادامه چنین برنامه‌هایی باید حاصل و خروجی یک اتاق فکر باشد، به همین علت است که عمر چنین برنامه‌هایی با رفتن مجری یا تهیه‌کننده‌اش به پایان می‌رسد و معلوم نیست کی و کجا یک نفر دیگر پیدا شود تا بر اساس نبوغ فردی یا ذائقه‌سنجی از مخاطبان یک برنامه مخاطب‌پسند متولد شود.

■ **دعوت نحسی که «حضار» شد**

سریال «حضار» با نام قبلی «دعوت نحس» به کارگردانی علیرضا افخمی و تهیه‌کنندگی محمدرضا تخشید به عنوان یکی از آثار مرکز سیمافیلم برای پخش در ساعت ۲۲:۱۵ از شبکه یک سیما آماده شده است. بر اساس آنچه این روزها از تیزر تبلیغاتی این سریال برداشت می‌شود، مخاطبان شاهد یک فضای ماورایی درباره بحث وجود جن خواهند بود، اگر چه گفته شده قرار است در این سریال به نقد عرفان‌های کاذب نیز پرداخته شود.

در خلاصه داستان مجموعه «حضار» آمده است: «مانده و زهره دختر عمه و دختر دایی یکدیگر هستند. آنها همراه با دن از دوستان خود، سوسن و شکیبیا، برای یک سفر تفریحی عازم شمال شده‌اند. گر چه هر چهار نفر ظاهراً از دوستان صمیمی می‌شود بهترین مراعات اخصاف نشود نسبت به مانده حسادت می‌ورزد و دل خوشی از او ندارد. این سفر بهانه‌ای می‌شود تا کینه‌روزی‌های او برملاشود. علیرضا افخمی بیشتر با سریال‌هایی ساخته شده‌اند، «گمشده»، «کمکم کن» و «چون یک فرشته بود» و «پنجمین خورشید» و «پنج کیلومتر تا بهشت» حضور در کدناکتور مناسبتی ماه مبارک رمضان را تجربه کرده است.

■ **چهره‌های «چشم‌پندس ۴»**

پس از سه فصل نسبتاً موفق، فصل چهارم مجموعه تلویزیونی «چشم‌پندس ۴» به کارگردانی احمد کاوری قرار است هر شب ساعت ۲۱:۳۰ در ایام ماه مبارک شبکه دو سیما روی آنتن برود.

📖 حکمت

امام جواد(ع):

نعمتی که سیاسگزاری نشود

مانند گناهی است که آمرزیده نشود.

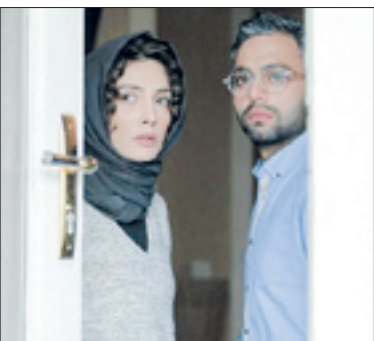
عیون الحکم و المواعظ (لیبی)
ص ۴۹۷، ج ۹۱۶۴

📖 نما حسین کشتکار

📖 نقد فیلم

تصاویر متحرک نامربوط «زیر نور کم»

■ **افشین علبار**

«زیر نور کم» با نام قبلی «سفوفنی تولد» در سال ۹۵ ساخته شده و این روزها بعد از شش سال اکران آنلاین شده است.

محمد وزیری به عنوان اولین ساخته سینمایی‌اش سعی کرده با بهره‌گیری از پیچیدگی‌های خاص به سمت سینمایی مفهومی یا روانساناسه حرکت کند اما زیر نور کم فاصله زیادی با ژانر مورد نظر او دارد. آنچه شکل گرفته تصاویر متحرک نامربوطی است که تنها به همدیگر وصل شده‌اند و تعدادی بازیگر و سیاهی‌لشکر هم از جلوی دوربین می‌گذرند.

نکته مهم این است که چنین شبهه‌فیلم‌هایی با یک ایده ذهنی ساخته می‌شوند؛ ایده‌ای خنثی که حتی به طرح و جلوتر از آن به فیلمنامه هم نمی‌رسد و چفت و بست دراماتیکی حتی در ساده‌ترین شکل ممکن در آن احساس نمی‌شود.

آدم‌های فیلم بی‌هویت و اخته و روان‌پریش هستند، روابط در ذهن فیلمساز مانده و مخاطب رابطه‌ها را نمی‌فهمد، حتی در خلاصه‌فیلم هم به نکاتی اشاره شده که اساساً در فیلم کار کردی ندارند.

فیلمساز فکر کرده با ایجاد فضایی گنگ می‌تواند وارد جریان‌ات ذهنی یکی از کاراکترهایش بشود اما آنقدر همه چیز در سطحی‌ترین شکل جلوی دوربین رفته است در مهم‌ترین اصل ماجرا را نمی‌دانیم؛ رابطه رویا با حامد آنقدر نامفهوم است که نمی‌شود نوع روابط آنها را تشخیص داد.

موضوع فیلم همان کلیشه‌های رایج است؛ موضوع خیانت‌ها و شک‌ها و زندگی در گذشته و اینکه رابطه زن و شوهری به دلیل اتفاقاتی که در گذشته رخ داده تحت الشعاع قرار می‌گیرد. فیلمساز در اولین ساخته‌اش نت توانسته ناواری کند و نه مخاطب را وارد قصه کند چراکه قصه‌ای در کار نیست. آنچه در زیر نور کم می‌بینیم موقعیت‌های منسوخ‌شده‌ای است که نمونه‌اش را بارها دیده‌ایم.

پلان به پلان‌های فیلم پُر روشنفکری می‌دهد و این به دلیل نابلدی فیلمساز در بسترسازی است، به طوری که ما هیچ پیش‌فرض یا شناختی از رویا و حامد و فریبا نداریم و فقط دیالوگ‌هایی می‌شنویم که انگار به مخاطب ربطی ندارند. به طور مثال سکانس تولد رویا در کافه با میزان‌سازی شده است و ابتدایی‌اش مخاطب را گمراخت می‌کند و اساساً زمان مجهول است و منطقی سکانس‌های

📖 سیما

ساخت سریال «صیاد» به جریان افتاد

حبیب والی‌نژاد تهیه‌کننده سریالی شد که زندگی شهید صیادشیرازی را به تصویر می‌کشد

پس از گزارش «جوان» درباره پلاتکلیفی سریال شهید صیادشیرازی روز گذشته اعلام شد حبیب والی‌نژاد به عنوان تهیه‌کننده سریال جدید مرکز سیمافیلم درباره شهید صیادشیرازی، گروه نویسندگان جلسات خود را با ستاد کل نیروهای مسلح و ارتش آغاز کردند. مجید اکبرشاهی، مدیر گروه فیلم و سریال مرکز سیمافیلم ضمن اعلام این خبر گفت: سریال شهید «سپهبد صیادشیرازی» کار گسترده و مهمی است چراکه این شهید بزرگوار از بزرگان ارتش و جبهه‌های نبرد بوده‌اند. ایشان هم در انقلاب اسلامی و هم در دوران دفاع مقدس نقش عمده و بسزایی داشته‌اند. برای تولید اثری درباره این شهید بزرگوار باید همه جوانب کار در نظر گرفته شود، از این رو با دعوت از آقای حبیب والی‌نژاد به عنوان تهیه‌کننده سریال امیدواریم کار خوب و مؤثری درباره این شهید ساخته شود. وی درباره مقاطعی از زندگی شهید بزرگوار که در سریال به نمایش درخواهد آمد، گفت: قطعاً بخش‌هایی از زندگی شهید صیادشیرازی که در دوران دفاع مقدس سپری شده، مورد توجه قرار خواهد گرفت. همچنین نحوه ترور آن شهید بزرگوار از بخش‌های مهم سریال به شمار می‌آید.

اکبرشاهی تأکید کرد، آقای حبیب والی‌نژاد به عنوان تهیه‌کننده به همراه آقای حسین حسنی، سرپرست نویسندگان جلسات خود را با ستاد کل نیروهای مسلح و ارتش جمهوری اسلامی ایران آغاز کردند. مرکز سیمافیلم تلاش دارد با ساخت زندگی سرداران جنگ و

مژنلش ترور شد و به شهادت رسید.